

Otevřený dopis generálnímu řediteli Českého rozhlasu

‘Ukončete manipulaci české společnosti‘

Pane řediteli, veřejnoprávního Českého rozhlasu,

blíží se konec roku 2020. Jistě jako čelní představitel velké instituce budete brzy bilancovat úspěchy a neúspěchy také v rámci Českého rozhlasu. Jelikož provoz veřejnoprávního média je hrazen téměř jen z poplatků/daní občanů České republiky, dovoluji si Vám formou otevřeného dopisu předložit několik podnětů. Bylo by nanejvýš žádoucí, abyste při bilancování z nich čerpal a zahrnul je do hodnocení práce osob od zhora dolů v hierarchii organizace.

Možná bude citování Kodexu ČRo (dále „Kodex“) nošením dříví do lesa, ale opakování je matkou moudrosti, jak praví jedno přísloví. Proto dám přednost přísloví před domněnkou, že Kodex znáte a že se jím skutečně řídíte.

Jako občan České republiky, nikoliv Česka – jak se vehementně moderátoři a reportéři veřejnoprávního média mne snaží přesvědčit při každé příležitosti – Vám sděluji, že úroveň Zpravodajství vedeného Janem Pokorným je tragická. Další se bude týkat výhradně stanice Radiožurnál, ačkoli pochybuju, že jinde to je výrazně lepší. To, kam klesla úroveň během tzv. covidové doby bylo nalezením nového dna. Je to jen potvrzením, že česká veřejnoprávní média, i mnohá jiná, dokáží zdánlivě nemožné. Jste hrdý na to, že se tak stalo za Vašeho vedení?

Objektivita, přesnost ve zpravodajství jsou vyprázdněné pojmy. Porušování zásad Kodexu bylo předzvěstí a období doby covidu naplněním. Radiožurnál Českého rozhlasu patří mezi nejposlouchanější stanice v České republice s denní poslechovatostí nad 900tisíc posluchačů.*

*) 5.2.2020 <https://www.mediaguru.cz/clanky/2020/02/nova-data-impuls-se-drzi-nad-milionem-dal-roste-radiozurnal/>

Jako médium se širokou základnou posluchačů patří Český rozhlas k těm médiím, která mají vliv na formování veřejného mínění, všeobecnou informovanost a tím také vzdělanost společnosti. Jak v oblasti politické, tak mediální. Jako veřejnoprávní instituce nese Český rozhlas rovněž svůj díl spoluzodpovědnosti za odolnost společnosti před manipulací, propagandou, která jdou ruku v ruce s dezinformacemi, selektivním zpravodajstvím či narativním sdělováním informací. Toho všeho by se měl veřejnoprávní Český rozhlas vyvarovat. Nyní přejdu, pane řediteli, k důkazům o úrovni zpravodajství stanice Radiožurnálu. Dovolím si předpokládat, že jako ředitel mediální instituce, průběžně sledujete výstupy, včetně Zpravodajství Radiožurnálu. Jako ukázkou toho, co vysíláte, Vám předložím dva příklady za mnoho jiných.

Dne 1.listopadu 2020 bylo ve Zprávách stanice Radiožurnál v 5h odvysíláno posluchačům toto (přepis):

V sobotu v Česku přibylo 11428 lidí s pozitivním testem na koronavirus. Přírůstek je nižší než za minulou sobotu. Vyplývá to z údajů na webu ministerstva zdravotnictví. Nemoc COVID-19 má teď 188 a půl tisíce lidí. Od začátku epidemie jich zemřelo 3251. Reprodukční číslo kleslo na 1,13.

Příloha 1:

CRo-2020-11-01-Zpravy-5h-COV-CR-V-CESKU-pribylo-11428pozitivnich-web-MZdr-Nemoc-COVID19-188500-Umrti-3251-Reprodukcnici-slo-kleslo-1,13.mp3

Dne 14.listopadu 2020 bylo ve Zprávách stanice Radiožurnál v 18:30 odvysíláno posluchačům toto (přepis):

V Česku zatím do podvečera přibylo 2087 nově potvrzených případů nákazy koronavirem. Ukazují to data na webu ministerstva zdravotnictví. V nemocnicích je teď 7200 lidí, celkem je v Česku aktuálně nemocných přes 133tisíc lidí. Zatím na nemoc COVID-19 zemřelo v republice přes 6000 lidí.

Příloha 2:

CRo-2020-11-14-Zpravy-18h30-COV-CR-2087novych-pripadu-V-nemocnici-7200lidi-133tis-nemocnych-NA-nemoc-zemrelo-pres-6000lidi-Cele-zpravy.mp3

Uvědomujete si, pane řediteli, že manipulujete posluchače, zhruba 10% české společnosti? Uvědomujete si nyní porušování Kodexu – zejména bod 6.6 podle něhož „**Český rozhlas dbá na přesnost a nestrannost, spočívající především ve zjišťování a ověřování skutečnosti.**“

Bod 6.8 říká: **“Zpráva musí být založena na zjištěných a ověřených údajích. Český rozhlas je při získávání a zpracovávání informací plně povinen zjistit a posluchačům zprostředkovat věcně správný obraz skutečnosti.”** „**Zamlčení důležité informace nebo potlačení jejího podstatného aspektu je vždy hrubým porušením této povinnosti.**“

Musím se ptát, pane řediteli, kam sahá anebo kde začíná pomyslné místo kritického myšlení tvůrců Zpravodajství v Českém rozhlasu. Obě Zprávy odkazují na zdroj – web ministerstva zdravotnictví. Nikde na tomto webu není uvedeno, že údaj o počtu zemřelých jsou osoby zemřelé **na** nemoc COVID. S ohledem na jiné Zprávy, ve kterých sdělujete společnosti informaci o úmrtí ve slovním spojení „*v souvislosti s nemocí COVID-19*“ je tvůrce zpráv zjevně obeznámen s vysvětlením čísla, které uvádí web ministerstva zdravotnictví. Tedy argument odkazující na bod 6.9 Kodexu neobstojí. A neobstál by i tak, neboť už premiant II.stupně ZŠ by mohl být schopen po předložení vysvětlujícího textu k údaji o úmrtích, přijít na to, že to není počet zemřelých **na** nemoc COVID. Pane řediteli, ono číslo zemřelých na webu ministerstva zdravotnictví nese informační hodnotu v podobě vymezení horní hranice počtu úmrtí osob **na** nemoc COVID. Skutečný počet se nachází někde v intervalu mezi nulou a oním číslem.

Máte-li zájem to adekvátně vysvětlit odborníkům, kteří tvoří covidové zpravodajství v Českém rozhlasu, můžete použít citaci ze **Zdravotnické ročenky za rok 2018**, kterou vydává Ústav zdravotnických informací a statistiky, kde na str. 37 je uvedeno

„V průběhu roku 2018 zemřelo 37 522 osob s diabetickým onemocněním, z toho 4 280 osob zemřelo v důsledku diabetu.“ (<https://www.uzis.cz/res/f/008280/zdrroccz-2018.pdf>)

Je skutečně rozdíl jaké číslo sděluje Zpravodajství stanice Radiožurnálu společnosti. Pro Vaši informaci, pane řediteli, jde o stejnou instituci, která se spolupodílí na obsahu corona webu ministerstva zdravotnictví a je otázkou i záhadou, proč jsou společnosti čísla prezentovány právě touto formou. To by mělo někoho zajímat.

Pokud Kodex hovoří o tom, že „**Český rozhlas poskytuje posluchačům informace důležité pro jejich všestrannou orientaci a svobodné utváření názorů**“ – bod 6.1 – pak vysílání Českého rozhlasu právě tuto naprosto důležitou a zásadní informaci posluchačům nesděluje. Co myslíte, pane řediteli, jaký názor si pak široká posluchačská obec utvoří? Pust'te si všechny zprávy, kde Radiožurnál informuje o corona číslech, bohatě postačí poslední dva dny – je to totiž stejné – nikde nesdělujete posluchačům, co ona čísla na webu ministerstva zdravotnictví reprezentují ve skutečnosti. Stejně platí pro čísla hospitalizovaných a další údaje, o kterých se

zmiňovat pro stručnost a přehlednost obsahu nebudu. Doufám, že v Českém rozhlasu existuje ještě někdo, kdo chápe, co je kritické myšlení a ověřování.

Podle bodu 6.8 **„Zamlčení důležité informace nebo potlačení jejího podstatného aspektu je vždy hrubým porušením této povinnosti.“** Uvědomujete si to, pane řediteli? A uvědomujete si také, pane řediteli, že v bodě 2.5 Kodexu se píše o neodůvodněném vyvolávání pocitu úzkosti či strachu? Jaké pocity myslíte, pane řediteli, že vyvolává Zpravodajství Radiožurnálu u posluchačů? Uvědomujete si, pane řediteli, že obavy, úzkost, strach, obzvlášť o zdraví a život, dokáže zhoršit psychický a následně i zdravotní stav? Průběh nemoci? Jistě víte, pane řediteli, že nejohroženější skupinou jsou lidé staršího věku, kteří mají různou míru zdravotních potíží v různých stádiích. Nikdy se samozřejmě nedozvíme, zda zhoršení zdravotního stavu některého našeho spoluobčana nemá souvislost s tím, jak veřejnoprávní i jiná média manipulují společností, šíří obavy a strach tendenčně předkládanými čísly, kterými vytváří naprosto jiný než skutečný obraz. Opět porušujete Kodex, bod 6.8 **„Český rozhlas je při získávání a zpracovávání informací plně povinen zjistit a posluchačům zprostředkovat věcně správný obraz skutečnosti.“**

Možná Vás uklidní anebo naopak přiměje s tím něco udělat - reálná možnost - že Zpravodajství Českého rozhlasu se ve statistice příčin úmrtí s velkou měrou jistoty neobjeví. Ale za některým úmrtím může být na pozadí. Jak hluboko dokáže člověk klesnout, pane řediteli...

V Preambuli Kodexu se píše, že: *„Pracovníci, kteří se podílejí na vysílání služby veřejnosti, musí splňovat vedle odborných požadavků také požadavky mravní.“* Odbornost lze sledovat. O té jsem ztratil iluze dávno. Uvedené příklady představují nové - patrně dočasné, dno – nejen odbornosti ale i mravní prázdnoty.

Pokud se podívám na §357 tr.zákoníku, pane řediteli, nepřekvapilo by, pokud by byl použit proti Českému rozhlasu.

Pane řediteli, devět měsíců máme v České republice stav s různým stupněm omezení. Zdaleka to nemusí být vrchol všeho, ale začátek. V Kodexu, bod 6.3, se uvádí: *„Publicistické pořady Českého rozhlasu nabízejí především kritickou reflexi reality, musí zjišťovat pravé příčiny jevů a popsat rozsah následků.“* [...] *„Při sledování vývoje demokratické společnosti je nezbytné uvádět investigativní publicistické pořady věnující se závažnému porušování zákona, korupci a ochraně práv a zájmů obyvatel.“* Já se ptám, kde jsou investigativní publicistické pořady, které by se věnovali pitvám osob vedených jako corona-úmrtí? Proč se Český rozhlas nezajímá, jak to bylo s prováděním pitev od počátku, kolik jich bylo provedeno, jak je tomu v zahraničí, třeba v sousedním Slovensku?

Jak ÚZIS – Ústav zdravotnických informací a statistiky - na tyto žádosti o informace reagoval? Proč tato čísla neuvádí zdroj, z kterého čerpáte? Jenom ekonomické corona-škody budou značné, o ostatních nemluvě. Vysíláte reportáže, jak opatření zasáhla do života lidí, ale kupodivu Vaše reportéry nezajímá, proč nejsou k dispozici data z LPZ - Listů o prohlídce zemřelého. Pokud tu máme mít tak nebezpečnou nákazu, ospravedlňující ona opatření, po devíti měsících by společnost měla znát průběžnou smrtnost, zda opatření jsou podložena. Uvažující člověk očekává, že zodpovědné osoby a orgány budou mít prioritní zájem, tyto informace získávat, analyzovat a informovat společnost. Takové informace však web ministerstva zdravotnictví neobsahuje. Existují virové izoláty toho, co je označeno jako COVID-19?*) Mohl bych pokládat další, s tématem související, otázky.

*) <https://www.fda.gov/media/134922/download> s.39, verze 5 ze dne 13.7.2020

Pane řediteli, kde jsou publicistické investigativní pořady, které *„nabízejí kritickou reflexi reality“*? (Kodex 6.3) Mimo jiné proto, aby si posluchač mohl utvářet *„věcně správný obraz*

skutečnosti“ (Kodex 6.8) Opravdu je, pane řediteli, práce Českého rozhlasu o „ochraně práv a zájmů obyvatel“, jak stojí v bodě 6.3 Kodexu? Jsem si vědom, že tyto otázky by měly zodpovědět zodpovědné osoby. Zároveň však ukazují stav instituce, v jejímž čele stojíte a mohou být dalším podnětem při bilancování roku 2020.

V Preambuli Kodexu je uvedeno, že účelem existence rozhlasu jako služby veřejnosti je zajistit veřejnosti zdroj informací, které jsou chráněny před lobbistickými tlaky. Zní to pěkně, pane řediteli, ale minimálně ze Zpravodajské části Radiožurnálu musí být farmaceutický sektor velmi potěšen. To jen posiluje pochybnosti, zda veřejnoprávnímu Českému rozhlasu jde o zájmy občanů a zda je výše popsané jen výsledek nekompetence zodpovědných osob.

Pokud veřejnoprávní stanice manipuluje společností, vstupuje do hry i politicky citlivá důvěra občanů ve veřejnoprávní média a celý politický systém obecně. Uvědomujete si dalekosáhlé důsledky, pane řediteli?

Mezinárodní organizace ombudsmanů přijala seznam zásad – cituji z textu* ombudsmana Českého rozhlasu - „jejichž dodržení je předpokladem k tomu, aby ani v nynější době nebyla podlomena důvěra v seriózní média jako spolehlivý zdroj informací“. Níže si dovolím uvést zásadní pasáže z téhož textu* Milana Pokorného, ombudsmana Českého rozhlasu a člena zmíněné organizace.

*) Celý text: <https://informace.rozhlas.cz/zpravodajska-etika-v-dobe-pandemie-8174133>

Mezi základní pilíře patří:

- **PŘESNOST** – Všechny statistiky by měly být přesně citované.
- **KONTEXT** – „Žádná informace by neměla být zveřejněna bez jejího uvedení do patřičných souvislostí.“
- **KOREKCE** – „Je mimořádně důležité, aby jakékoliv nedopatření otištěné nebo odvysílané faktické chyby byly příslušnými médii, co nejrychleji uvedeny na pravou míru.“

Minimálně Zpravodajství Radiožurnálu vše zmíněné permanentně porušuje, pane řediteli.

Jako médium se chcete podílet na osvětové činnosti, bojovat proti dezinformacím – sami dezinformace však šíříte a během covidové doby několik měsíců hrubě manipulujete posluchači a nepřispíváte k tomu, aby si mohli vytvořit skutečný obraz o covidové události. Právě naopak. Doufám, že pedagogové toto zařadí do hodin mediálního vzdělávání a kritického myšlení. Bude to spojeno s Českým rozhlasem řízený Vaší osobou.

Doufám, pane řediteli, že budete mít pochopení, pokud bude s obsahem otevřeného dopisu obeznámen též ombudsman Českého rozhlasu. Předpokládám, že i jemu jde o přesné informování veřejnosti, ony pilíře takový dojem alespoň vytváří a najde zde dostatek podnětů pro jemu vymezenou činnost. Nicméně jeho pravomoce jsou omezené.

Pokud jste, pane řediteli, pochopil pasáž vysvětlující rozdíl mezi úmrtím v souvislosti s nemocí COVID-19 a úmrtím na nemoc COVID-19, je snadné zjistit i ověřit za použití kritického myšlení, že pro celosvětová covidová data o úmrtí, která najdeme na oficiálním webu WHO (<https://www.WHO.int>) nebo Johns Hopkins Univerzity (<https://www.jhu.edu>) platí zcela totéž. Data z těchto zdrojů přejímá web iRozhlas.cz.* Tedy, nejen Zpravodajství stanice Radiožurnál, ale i oficiální web Českého rozhlasu šíří dezinformaci a manipuluje další část české společnosti. Uvědomujete si to, pane řediteli?

*) např. https://www.irozhlas.cz/veda-technologie/veda/koronavirus-sireni-kontakty-prenos-nakaza-grafy-mapa-vyvoj_2003171116_cib

Blíží se konec roku a budete jistě bilancovat. Ve zbývajících dnech roku 2020 můžete udělat něco proto, abyste mohl u vánočního stolu sedět s lepším svědomím.

Pane řediteli, předstupte pomyslně před posluchače a skrze mikrofon se za celou instituci, kterou řídíte, omluvte. Omluvte se za to, že jste měsíce českou společnost manipulovali, uváděli v omyl, šířili nadměrný strach a obavy. Dejte lidem k vánocům dárek, v podobě podrobných informací vysvětlující srozumitelnou formou zejména pro starší spoluobčany, co ona čísla z webu ministerstva zdravotnictví ve skutečnosti znamenají a co nikoliv. Připomínám bod 2.10 Kodexu, který takový krok přímo ukládá, stejně jako citovaný pilíř **KOREKCE** ze zásad přijatých Mezinárodní organizací ombudsmanů. Připomínám **klíčový význam** citovaného pilíře zásad **KONTEXT** a bod 6.8 Kodexu, který ukládá Českému rozhlasu povinnost posluchačům zprostředkovat věcně správný obraz skutečnosti. Poslední věta bodu zní: „*Zamlčení důležité informace nebo potlačení jejího podstatného aspektu je vždy hrubým porušením této povinnosti.*“ S ohledem na vážnost, tento úkol připadá Vám a nikomu jinému, jako autoritě stojící v čele Českého rozhlasu.

Zasadte se o to, aby se neprodleně zastavila manipulace, tendenční přebírání čísel z webu ministerstva zdravotnictví a jejich bezmyšlenkovité šíření do společnosti. Stejně jako z dalších zmíněných zdrojů. Neprodleně zasáhněte do Zpravodajství minimálně stanice Radiožurnál. Patrně ale i jiných stanic. Využijte body 6.16, 6.17 Kodexu. Vyvodte personální zodpovědnost vůči šéfredaktoru Českého rozhlasu Radiožurnál Ondřeji Suchanovi. Stejně platí pro ředitele Zpravodajství Českého rozhlasu Jana Pokorného. Míra selhání je nepoměřitelná a nelze ji vyvažovat ani omlouvat letitými zkušenostmi. Manipulace v covidovém zpravodajství se týká i zahraničních zpravodajů či spolupracovníků. Zasadte se o to, aby i oni začali přinášet čísla ze zahraničí s vysvětlením, co každé takové číslo ve skutečnosti reprezentuje a jak popisuje skutečnost, nikoliv prostoduché převzetí čísla z oficiálního úřadu.

V rámci stručnosti jsem Vám, pane řediteli, vyjevil jen část stavu veřejnoprávního Českého rozhlasu, nejposlouchanější stanice Radiožurnál. Napsal jsem o již dávno ztracených iluzích o Zpravodajství Vámi řízené organizace. Nyní doufám již rozumíte slovům z úvodu, kde jsem uvedl, že „*objektivita, přesnost ve zpravodajství jsou vyprázdněné pojmy*“. O pluralitě či svobodě slova jsem se z úsporných důvodů nevyjádřil, ačkoli jsou též součástí Kodexu. Nevím, zda Vás utěší, že veřejnoprávní ČT je Váš zdatný konkurent při nacházení nového dna úrovně zpravodajství, publicistiky, ale i odbornosti a mravní prázdnoty.

Post ředitele zastáváte od ledna 2016. Za bezmála 5let řízení jste mohl provést potřebné změny. Stav je tedy bezesporu obrazem toho, jak řídíte Český rozhlas. Je méně pravděpodobné, že pomohou personální změny zmíněné dříve, protože problém je mnohem hlubší, systémový. Pokud jste si toho dosud ne všiml, považujte tento otevřený dopis rovněž jako prostředek dle bodu 2.8 Kodexu.

Nový rok bývá také časem předsevzetí. Pokud, pane řediteli, nedokážete ze stavu vyvodit adekvátní a hluboké personální změny, které se promítnou do kvality Zpravodajství a Publicistiky, pokud nepředstoupíte s omluvou jménem veřejnoprávní instituce Českého rozhlasu přenášenou všemi stanicemi Českého rozhlasu, pokud **nezajistíte neprodleně vysvětlování covid-čísel z webu ministerstva zdravotnictví na všech stanicích, včetně regionálních Českého rozhlasu**, jak ukládá bod 2.10 Kodexu, pak vidím jedno možné předsevzetí pro rok 2021. Opustit post ředitele veřejnoprávního rozhlasu v nejbližším termínu. Symbolicky k 5.výročí nástupu do funkce.

V Kodexu se též píše o svědomí (bod 5.3), kdy zaměstnanec může z důvodu svědomí odmítnout se podílet na pořadu určitého tématu. Jako ředitel organizace je otázkou svědomí celkový stav instituce. Ve Vaší pozici se nemůžete distancovat od toho, co se v organizaci děje. Jako generální ředitel, placený lidmi, máte zodpovědnost především vůči nim. Je Vaše svědomí

v souladu s tím, že Vámi řízená organizace dlouhodobě manipuluje českou společnost? Vytváří obraz strachu a obav větší než odpovídá skutečnému stavu? Je Vaše svědomí v souladu s tím, že tyto obavy mohou mít zdravotní následky, obzvláště u starších spoluobčanů? Opravdu je Český rozhlas na "*straně ochrany práv a zájmů obyvatel?*" Co na částečný fragment z celkového obrazu veřejnoprávního Českého rozhlasu říká Vaše svědomí, pane generální řediteli?

Přeji Vám příjemné prožití svátků vánočních s dostatkem času se zamyslet nad děsivou úrovní veřejnoprávního média, které řídíte od roku 2016.

S pozdravem

Ing.Miloslav Šimek